

OTİZMLİ ÇOCUKLARA VERİLEN AKRAN VIDEO VE 3 BOYUTLU ÇENE VIDEO MODELLEME EĞİTİMLERİNİN AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI VE DİŞ FIRÇALAMA BECERİLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

MÜZEYYEN BESTE ŞERMET

0000-0002-7160-814X

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
DOKTORA PROGRAMI

MEZUNİYET TARİHİ: 23.06.2025

DANIŞMAN

Prof. Dr. Nurcan ÖZYAZICIOĞLU
0000-0001-9645-7221
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
BURSA – TÜRKİYE

ANAHTAR KELİMELER

- ✓ otizm spektrum bozukluğu (OSB),
- ✓ video modelleme,
- ✓ akran video modelleme,
- ✓ ağız diş sağlığı,
- ✓ diş fırçalama,

İLETİŞİM

E-POSTA:
bestesermet16@gmail.com

TEZ DANIŞMANI

TELEFON:
0224-294246

E-POSTA:
nurcanoz@uludag.edu.tr

TEZ ÖZETİ

Bu çalışmanın amacı, otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan çocukların ağız hijyen alışkanlıklarını geliştirmek ve akran video modelleme ile 3 boyutlu çene video modelleme yöntemlerinin etkililiğini karşılaştırmaktır. Araştırma, 6-12 yaş arası 120 çocukla randomize kontrollü deneysel bir tasarımla gerçekleştirilmiştir. Sonuçlara göre, akran video modelleme grubunda plak indeksi anlamlı düzeyde azalmış ($p<0,05$) ve diş fırçalama becerilerinde belirgin gelişme gözlenmiştir. Ayrıca, uzun vadeli değerlendirmede akran video modellemenin kalıcı etki sağladığı ve bu etkinin istatistiksel olarak daha anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0,01$).

TEZ SONUÇLARININ UYGULAMA ALANLARI

Bu çalışmanın sonuçları, teknoloji temelli video modelleme yöntemlerinin otizmlili çocukların ağız hijyenini geliştirmede etkili bir müdahale olarak kullanılabileceğini göstermiştir. Özellikle akran video modelleme yöntemiyle, çocuklara diş fırçalama alışkanlığı daha kolay kazandırılabilir ve uzun vadeli ağız sağlığı korunabilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, pediatri hemşireleri video temelli eğitim materyallerini bireyselleştirilmiş bakım planlarına entegre edebilir ve ailelere rehberlik sunabilir. Ayrıca, sağlık kurumları bu yaklaşımları klinik protokollere dâhil ederek otizmlili çocuklara yönelik ağız sağlığı hizmetlerini daha erişilebilir ve etkili hâle getirebilir.

AKADEMİK FAALİYETLER

- Şermet, M. B., Özyazıcıoğlu, N., & Ergün, S. (2021). The effect of cold application on relieving drug infusion-related pain in children: A randomized controlled experimental trial in Turkey. *Journal of Pediatric Nursing*, 61, e93-e98.
- ŞERMET, M. B., & ÖZYAZICIOĞLU, N. (2023). Hastanede Yatan Süt Çocuklarının Uyku Alışkanlıkları ve Uyku Sorunlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: Tanımlayıcı ve İlişki Arayıcı Araştırma. *Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*, 15(3), 607-616.